GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ HASTANESİ

ACİL DURUM MÜDAHALE PLANI

Yapılış Tarihi : 15.03.2024

Geçerlilik Tarihi : 15.03.2028

Güncelleme :

İçindekiler

1.TANIMLAR 2

2. AMAÇ 3

3. KAPSAM 3

4. HUKUKİ DAYANAK 3

5. ACİL DURUM MÜDAHALESİ GEREKTİRECEK TEHLİKE TÜRLERİ, KORUYUCU ÖNLEMLER VE SINIRLANDIRICI TEDBİRLER

- 5.1 DEPREM 4
- 5.2 SEL VE SU TAŞKINI 8
- 5.3 YANGIN ve DUMAN TEHLİKESİ GENEL TEDBİRLER 9

6. ACİL DURUM MÜDAHALE VE TAHLİYE YÖNTEMLERİ 9

- 6.1 ACİL DURUM YÖNETİCİ EKİBİ 9
- 6.2 YANGIN SÖNDÜRME EKİBİ 9
- 6.3 KURTARMA EKİBİ 10
- 6.4 İLKYARDIM EKİBİ 10
- 6.5 KORUMA EKİBİ 11

7.UYGULAMALAR 11

- 7.1 EKİPLERİN KURULMASI VE EKİPLER ARASI İLETİŞİM 12
- 7.2 YANGIN DURUMUNDA ÖRNEK ÇALIŞMA 12
- 7.3 SU BASKINI DURUMUNDA ÖRNEK ÇALIŞMA 16
- 7.4 ELEKTRİK GÜVENLİĞİ 16
- 7.5 KİMYASAL MADDELERİN GÜVENLİ KULLANIMI 17
- 7.6 YILDIRIM TEHLİKESİ / DÜŞMESİ DURUMU 18
- 7.7 ŞİDDETLİ FIRTINA VE RÜZGÂR DURUMU 18
- 7.8 SABOTAJ, BOMBA ŞÜPHESİ VE SİLAHLI SALDIRI DURUMU 19
- 7.9 İŞ KAZASI VE YARALANMALAR 19

8. TAHLİYE 20

9. ACİL DURUM UYGULAMALARININ VE TALİMATLARIN YETERLİĞİNİN DEĞERLENSİLMESİ 21

- 9.1 TATBİKATLAR 21
- 9.2 EĞİTİMLER 21
- 9.3 DENETİMLER 21

10. EKLER 22

ACİL DURUMLARDA ARANACAK KURUM VE KİŞİ LİSTESİ

TAHLİYE PLANI / KROKİLER

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

1. TANIMLAR

ACİL DURUM: Tehlike içeren, acil müdahale gerektiren ani ve beklenmedik olaydır.

ACİL DURUM EKİBİ: Acil durum olayı karşısında, kendi güvenliğini tehlikeye atmadan olaya ilk müdahaleyi yapmakla görevli personeli anlatır.

ACİL DURUM YÖNETİCİ EKİBİ: Yerleşkelerde acil durumlara karşı hazırlıklı olmak, afet anında can, mal ve çevreyi korumak, kurtarmak, meydana gelebilecek zararı azaltma, ekipler arası koordinasyonu sağlayarak olaylara doğru müdahale edilmesi eylemlerinin yürütülmesini sağlayan kişileri ifade eder.

ACİL DURUM PLANLAMASI: İnsanın canı ve malının olağandışı olayların sonuçlarından en az kayıp ve zararla kurtulabilmesi için yapılması gereken iş ve işlemlerin önceden planlanarak, zamanında hızlı ve etkili bir şekilde uygulanmasını gerektiren faaliyetler bütünüdür.

DEPREM: Fay üzerinde biriken biçim değiştirme enerjisinin aniden boşalması sonucu meydana gelen yer değiştirme hareketleridir.

DEPREM TEHLİKESİ: Hasar ve can kaybı yaratabilecek büyüklükte bir depremden kaynaklanan yer hareketinin, belirli bir yerde ve belirli bir zaman aralığında oluşma ihtimalidir.

İLK MÜDAHALE: Acil durum ile birlikte, olayı ilk gören kişinin paniğe kapılmadan, çevresindekileri sesli olarak uyarması ve güvenliğe acil durum olayının tipini ve yerini bildirmesiyle, görevli/eğitimli kişi/ kişilerin olayı bertaraf etmek üzere yaptıkları eylemdir.

İLK YARDIM: Herhangi bir nedenle sağlığı tehlikeli duruma girmiş olan, hastalanan veya kazaya uğrayan kişilere durumunun daha kötüye gitmesini önlemek üzere olay yerinde yapılan tıbbi olmayan geçicimüdahaledir.

İLK YARDIM EKİBİ: Acil durumlarda, yararlanan kişilere, sağlık ekipleri gelinceye kadar gerekli ilk yardımı yapan görevli kişileri ifade eder.

KAZA: Ölüme, hastalığa, yaralanmaya, hasara veya diğer kayıplara sebebiyet veren istenmeyen olaydır.

KİMYASAL TEHLİKELER: Canlılar üzerinde tahriş edici, yakıcı, felç edici veya öldürücü etkileri olan deri, solunum veya sindirim sistemi yoluyla bünyeye girebilen gaz, sıvı ya da katı şekildeki toksik kimyasalların kasten veya kaza ile çevreye yayılması sonucu oluşan tehlikedir.

KURTARMA: Afet ve acil durumlarda yaralı olan yada hayati tehlikesi bulunan, kendi başına kurtulamayan kazazede ve afetzedenin bulunduğu yerden güvenli yere alınması.

MÜDAHALE: Afet ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, ilkyardım ve acil tedavi hizmeti, mal ve çevrenin korunması hizmetlerinin verilmesi.

SIZINTI – DÖKÜLME: İnsan sağlığına ve çevreye doğrudan veya dolaylı bir şekilde zarar verebilecek olan zararlı maddelerin bir kaptan sızarak veya dökülerek boşalmasıdır.

TAHLİYE: Bina Sorumlusunun veya "Acil Durum Yönetici" ekibinden herhangi birinin gerekligörmesiyle başlayan, müdahale ile eş zamanlı yapılan, canlıların tehlikeli ortamdan güvenli toplanmabölgelerine hızlı ve planlı bir şekilde intikalinin sağlanması eylemidir.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

YANGIN: Katı, sıvı veya gaz halindeki yanıcı maddelerin ısı alarak kontrol dışı yanmasıdır.

2. AMAÇ

Plan; afet ve acil durumların yol açabileceği risk ve tehlikeleri önlemeyi ve/veya etkilerini azaltmayı, afet ve acil durumlara karşı hazırlıklı olmayı amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, yerleşkede/binada oluşabilecek her türlü olağanüstü duruma hazırlık çerçevesinde;

a) Tüm paydaş birimlerin afet ve acil durum görev ve sorumluluklarının tanımlamasını,
b) İnsanların zarar görmesini engellemek için hızlı ve doğru karar alabilecek çalışma grupları oluşturulmasını,
c) Eğitimin kısmen veya tamamen durmaması, çevrenin olumsuz yönde etkilenmemesi için gerekli iyileştirici çalışmaların yapılmasını,
d) Afetzede ya da kazazedenin kurtarılması ve ilk yardım yapılmasını,
e) Paydaşların, ziyaretçilerin, malzeme ve araçların tahliyesini,
f) Tehlikenin yayılımını engellemek ve kontrol altına alınmasını,
g) Bu kapsamda acil müdahale gruplarının oluşturulması ve görev tanımlarının belirlenmesini,
h) Acil durum kayıtlarının oluşturulması ve saklanmasını,
i) Üniversite yönetimine ve paydaş birimlere gerekli bilgilerin aktarılmasını,
sağlamaktır.

3. KAPSAM

Bu acil durum müdahale planı ve talimatları, Giresun Üniversitesi Rektörlüğü Hizmet Birimleri/Yerleşke içerisindeki her türlü yapı, tesis ile her bir kişinin can ve mal güvenliğinin sağlanması ve korunması hususlarını kapsar.

4. HUKUKİ DAYANAK

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun uygulanmasına yönelik İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik' in 7.8 ve 9'uncu maddeleri hükümleri çerçevesinde hazırlanmıştır.

5. ACİL DURUM MÜDAHALESİ GEREKTİRECEK TEHLİKE TÜRLERİ, KORUYUCU ÖNLEMLER VE SINIRLANDIRICI TEDBİRLER

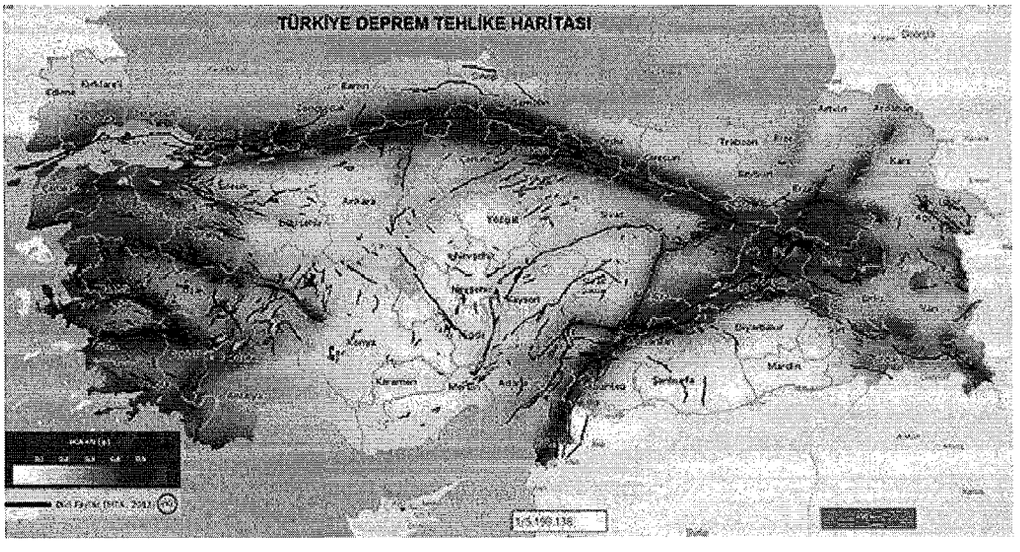
Afet ve acil durumların meydana gelmesi halinde uyarı verme, arama-kurtarma, tahliye, haberleşme, ilk yardım ve yangına müdahale gibi uygulamaları gerektirebilecek olay türleri, bölgenin bulunduğu coğrafya, tarihinde yaşanmış afet ve acil durum türleri incelenerek aşağıda sıralanmıştır:

- Deprem,
- Yangın ve duman tehlikesi,
- Sel ve su baskınları,
- Yıldırım tehlikesi, güçlü fırtınalar,
- Elektrik kazaları,
- Kimyasal tehlikeler,
- Sabotaj ve terör eylemleri,
- İş ve teknolojik kazalar,

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

TEHLİKE	İLK DAVRANIŞ
Deprem	*Çök-Kapan-Koru-Korun*
Yangın	*Müdahale / Acil Tahliye*
Duman Alarmı	*Yerinde Sığın / Kontrollü Tahliye*
Su Baskını	*Yerinde Korun / Tahliye*
Bomba veya Bomba İhbarı	*Çök-Kapan-Korun veya Kontrollü Tahliye*
Tehlikeli Madde	*Yerinde Sığınak*
Silah Ateşleme veya Silahlı Saldırı	*Kilitlen-Yat-Hedef Küçült/Güvenli Sığınak*
Şiddetli Fırtına	*Yerinde Sığın, Çök-Kapan-Korun, Tahliye*

5.1.DEPREM

Deprem, aniden ortaya çıkan yeryüzü sarsıntılarıdır. Yerin yüzeyi hareketsizmiş gibi görünse de, gerçekte sürekli olarak yer değiştirir, yükselir, alçalır, kıvrılır, bükülür. Bu durum kayalar üzerinde büyük bir gerilimlere neden olur. Yüzlerce yılı kapsayan geniş zaman aralıklarında bu gerilimlerle biriken enerji, kayaların en zayıf noktasındaki kırılmalarla aniden boşalır. Kayalıklardaki bu kırılmalara "fay" adı verilir. Açığa çıkan enerjiden kaynaklanan titreşimler de sismik dalgalar halinde yayılarak yeryüzü sarsar. Bu doğa olayı "deprem" olarak adlandırılır.

Depremler önlenemese bile, zararları, alınacak küçük tedbirler ile azaltılabilir. Meydana gelebilecek bir depremden zarar görmemek için öncelikle yaşam alanlarının sarsıntılardan etkilenmeyecek hale getirmesi gerekmektedir. Yaşam alanlarında alacak küçük tedbirlerle kişi hem kendinin hem yakınlarının hem de eşyalarının zarar görmesini engelleyebilir.

Aşağıda depremden korunmaya yönelik olarak, deprem öncesinde, deprem sırasında ve depremden sonra yapılması ve uyulması gereken doğru davranış kuralları sıralanmıştır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

DEPREM ÖNCESİ ALINACAK ÖNLEMLER

İşyerinizde ve evinizde alacağınız önlemlerle depremden doğacak zararları azaltın. Bina içinde "Deprem Tehlike Avı" çalışması yaparak, sarsıntı sırasında kayıp düşerek veya devrilerek yaşamsal tehlikeye yol açabilecek, kırılarak yaralanmaya neden olabilecek eşyaları tespit ederek koruyucu önlemler alın. Bu kapsamda;

- Dolap üzerine konulan eşya ve büro malzemeleri kayarak düşmelerini önlemek için plastik tutucu malzeme veya yapıştırıcılarla sabitlenmelidir.
- Dolaplar ve devrilebilecek benzeri eşyaları birbirine ve duvara sabitlenmelidir.
- Karyola ve koltuklarınızı pencere önlerine, üzerinize devrilebilecek ağır dolap ve vitrin yanına yerleştirmeyin. Karyola üzerinde ağır eşya olan raf bulundurmayın.
- Soba ve elektrikli ısıtıcı vb. eşyaları sağlam malzemelerle duvara veya yere sabitlenmelidir.
- Zehirli, patlayıcı, yanıcı maddeler düşmeyecek bir konumda sabitlenmiş ve kırılmayacak bir şekilde depolanmalıdır.
- Binalardan acilen çıkmak için kullanılacak yollardaki tehlikeler ortadan kaldırılmalı, bu yollar işaretlenmeli, çıkışı engelleyebilecek eşyalar çıkış yolu üzerinden kaldırılmalıdır.
- Binalarda önceden belirlenen, mesken veya işyerinin özelliği ve büyüklüğüne göre uygun yangın söndürme cihazı konulmalı ve periyodik bakımları yaptırılmalıdır.
- Ağır yaralanma, hastalık veya bir yangın halinde aranacak ambulans, itfaiye, arama-kurtarma gibi acil yardım ekiplerinin (AFAD Arama-Kurtarma 112, Acil Tıbbi Yardım 112, İtfaiye 112, UZEM Ulusal Zehir Danışma Merkezi 114, Polis 112 vd.) telefon numaraları bilinmelidir.

DEPREM ANINDA YAPILMASI GEREKENLER

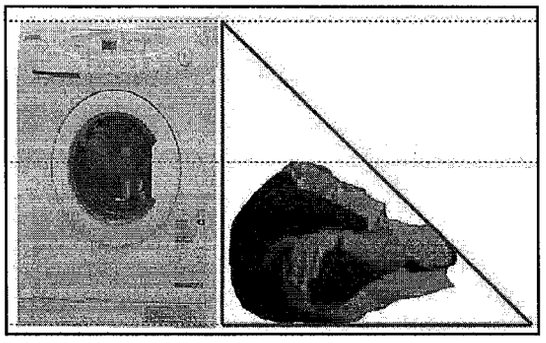
Deprem sırasında yapılması gereken ilk şey, olabildiğince sakin kalmak, yanınızdaki kişilerinde sakin olmasını sağlamak ve panik yapmamak hayat kurtarıcı davranışlardır. Depreme nerede yakalandıysanız "ORADA"; bina içerisindeyseniz binada, dışarıdaysanız dışarıda, hızla önceden öğrendiğiniz doğru davranış kurallarını uygulayınız.

BİNA İÇERİSİNDEYSENİZ:

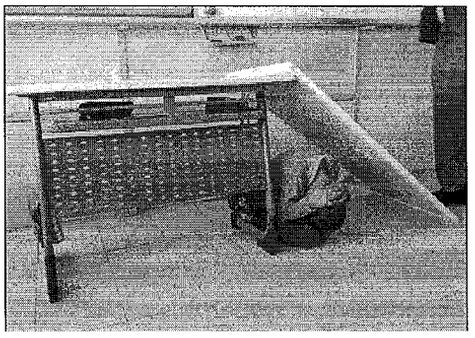
- Depremi hissettiğinizde sakin olmaya çalışın, paniğe kapılmayın.
- Sabitlenmemiş dolap, raf, pencere vb. eşyalardan uzak durulmalıdır.
- Varsa sağlam sandalyelerle desteklenmiş masa altına veya dolgun ve hacimli koltuk, kanepe, içi dolu sandık, karyola, çamaşır makinesi gibi koruma sağlayabilecek eşya yanına çömelerek hayat üçgeni oluşturulmalıdır. Baş iki el arasına alınarak veya bir koruyucu (yastık, kitap vb) malzeme ile korunmalıdır. Sarsıntı geçene kadar bu pozisyonda beklenmelidir. (Bkz. Resimler)

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

Resim-1

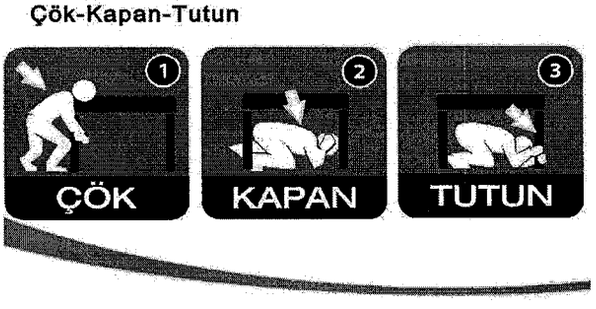
Resim-2

Resim 1. Resimdeki çamaşır makinesinin bulunduğu yere uygun şekilde sabitlenmesi koruyuculuğu artırır.
Resim 2.İş yerinde, okulda veya evdeki sağlam bir sıra veya masa yanı veya altı iyi bir koruma sağlar.

GENEL DAVRANIŞ BİÇİMİ: ÇÖK-KAPAN-TUTUN / YAT/ÇÖK-KORUN

Resim-3

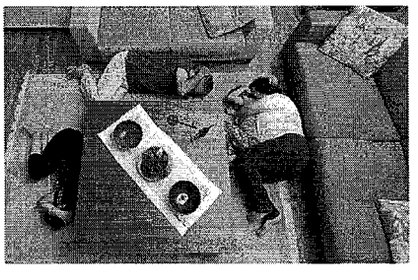

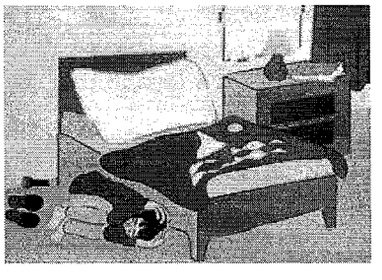
Güvenli binalardaki sağlam masa altları iyi bir koruma sağlayabilir.

- Güvenli bir yer bulup, diz üstü **ÇÖK**
- Başını ve enseni koruyacak şekilde **KAPAN**
- Düşmemek için sabit bir yere **TUTUN**

Resim-4

Yat: Yere yüzüstü yatma, ya da yan yatarak bacakları karına çekme (cenin posizyonu) şeklindedir.

Korun/ Kapan: Deprem sırasında çevremizden üzerimize düşecek ya da devrilecek cisimlere karşı kendimizi, özellikle başımızı kollarımızın arasına alarak koruma durumunu ifade eder.

Çök: Özellikle masa altı gibi yerlerin tercih edildiği hallerde uygulanır. İki diz üzerine çömelerek vücut öne eğilir.

- Ayakta durmaya çalışmayın. Merdivenleri kullanmayın, çökme ve düşme riski yüksektir.
- Bilinçsizce sağa-sola doğru koşuşturmayın.
- Balkonlar, pencereler bu anlarda tehlikelidir, çıkmayın, atlamayın.
- Asansörü kesinlikle kullanmayın, asansördeyseniz ilk katta inin, güvenli bir yere sığının.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Kibrit, çakmak yakılmamalı, elektrik düğmelerine dokunulmamalıdır.
- Elektriklerin kesilebileceği; yangın çıkabileceğini unutmayın.
- Tekerlekli sandalyede isek tekerlekler kilitlenerek baş ve boyun korumaya alınmalıdır.
- Mutfak, imalathane, laboratuvar gibi iş aletlerinin bulunduğu yerlerde; ocak, fırın ve bu gibi cihazlar kapatılmalı, dökülebilecek malzeme ve maddelerden uzaklaşılmalıdır.
- Okul, amfi, sınıfta ya da büroda ise sağlam sıra, masa altlarında veya yanında; koridorsa ise duvarın yanına hayat üçgeni oluşturacak şekilde **ÇÖK-KAPAN-TUTUN** hareketi ile baş ve boyun korunmalıdır.
- Pencerelerden ve camdan yapılmış eşyalardan uzak durulmalıdır.
- Sarsıntı geçtikten sonra elektrik, gaz ve su vanalarını kapatılmalı, soba ve elektrikli ısıtıcılar söndürülmelidir.
- Diğer güvenlik önlemleri alınıp, acil ihtiyaç olan eşya ve malzemeler alınarak, daha önce tespit edilen yoldan bina terk edilip toplanma bölgesine (güvenli alana) gidilmelidir.
- Telefonlar acil durumları ve yangınları bildirmek dışında kullanılmamalıdır.

AÇIK ALANDAYSANIZ:

• Enerji hatları ve direklerinden, ağaçlardan, binalardan ve duvar diplerinden uzaklaşılmalıdır. Açık arazide çömelerek etraftan gelen tehlikelere karşı hazırlıklı olunmalıdır.

• Toprak kayması olabilecek, taş veya kaya düşebilecek yamaç altlarında bulunulmamalıdır. Böyle bir ortamda bulunuluyorsa hızlı bir şekilde güvenli bir ortama geçilmelidir.

• Toprak altındaki kanalizasyon, elektrik ve gaz hatlarından gelecek tehlikelere karşı dikkatli olunmalıdır.

• Deniz kenarı, nehir ve derelerden uzak bir yerde durulmalıdır.

• Araçla seyir halindeyseniz, sarsıntı anında bulunduğunuz yer güvenli ise "yolu kapatmadan" sağa yanaşıp durun. Köprü, köprüyol (viyadük) gibi riskli yerleri mümkün olduğu kadar hızlı terk edin. Tünel içerisinde çıkamayacak durumdaysanız, aşağıya inip "Çök-Kapan-Tutun" hareketini uygulayın.

DEPREM SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

KAPALI ALANDAYSANIZ:

• Sarsıntı durduğunda etrafı gözlemleyerek, kendi emniyetinizden eminseniz binayı terk edin.

• Sonra çevrenizde yardım edebileceğiniz kimse olup olmadığını kontrol edin.

• Depremlerden sonra çıkan yangınlar oldukça sık görülen ikincil afetlerdir. Bu nedenle eğer gaz kokusu alırsanız, gaz vanasını kapatın. Camları ve kapıları açın. Hemen binayı terk edin.

• Dökülen tehlikeli maddeleri temizleyin, çevreyi emniyete alın.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

• Yerinden oynayan telefon ahizelerini telefonun üstüne koyun.

• Acil durum çantanızı yanınıza alın, acil durum toplanma noktanıza doğru harekete geçin.

• Telefon, radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarıyla size yapılacak uyarıları dinleyin.

• Cadde ve sokakların acil yardım araçları için boş bırakın.

• Her büyük depremden sonra mutlaka artçı depremler olur. Artçı depremler zaman içerisinde seyrekleşir ve büyüklükleri azalır. Artçı depremler hasarlı binalarda zarara yol açabilir. Bu nedenle sarsıntılar tamamen bitene kadar hasarlı binalara girilmemelidir. Artçı depremler sırasında da ana depremde yapılması gerekenler yapılmalıdır.

YIKINTI ALTINDA MAHSUR KALDIYSANIZ:

• Panik ve korku doğadır, ancak yaşam direnci gösterin, durumunuzu kontrol edin, kurtulacağınıza inanın, hayatta kalmaya çalışın.

• Hareket kabiliyetiniz kısıtlanmışsa çıkış için hayatınızı riske atacak hareketlere kalkışmayın. Biliniz ki kurtarma ekipleri en kısa zamanda size ulaşmak için çaba gösterecektir.

• Enerjinizi en tasarruflu şekilde kullanmak için hareketlerinizi kontrol altında tutun.

• El ve ayaklarınızı kullanabiliyorsanız su, kalorifer, gaz tesisatlarına, zemine vurmak suretiyle varlığınızı duyurmaya çalışın.

• Sesinizi kullanabiliyorsanız kurtarma ekiplerinin seslerini duymaya ve onlara seslenmeye çalışınız. Ancak enerjinizi kontrollü kullanın.

5.2.SEL VE SU TAŞKINI

Sel ile taşkın kavramları genel olarak karıştırılır. Nehir/dere yataklarındaki mevcut su miktarının havzaya normalden fazla yağmur yağması ile veya havzadaki mevcut kar örtüsünün erimesi sonucunda hızla artarak, yatak çevresindeki canlılara, arazilere, mala-mülke zarar vermesi olayına "taşkın"; taşkına neden olan su kütlesinin yatağını aşarak, çevredeki geniş düzlük ve çukur alanları belli bir süre için tamamen veya kısmen kaplaması olayına "sel" adı verilmektedir. Sel ve su taşkınına hazır olabilmek için aşağıdaki tedbirlere uymak gereklidir.

SEL VE SU TAŞKINI SIRASINDA YAPILMASI GEREKENLER:

• Yoğun yağış ve sel uyarısında, su yatağı ve çukur bölgeler hemen terk edilmelidir.

• Sel bölgesinden yüksek ve güvenli bölgelere gidilmeli; taşkın suda kesinlikle karşıdan karşıya geçmeye çalışılmamalıdır. Sel/taşkın suların içinde araç kullanılmamalıdır.

• Aracınızda herhangi bir arıza oluştuysa hemen terk ederek, yüksek bir yere çıkın.

• Elektrik kaynaklarından (trafo, elektrik panosu, elektrikli eşyalar vb.) uzak durulmalıdır.

• Özellikle geceleri, selin tehlikelerini görmek güçleşeceğinden daha dikkatli olunuz. Çocukların sel anında yağmur suları ile oynamasına izin vermeyiniz.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

• Selden ölümlerin çoğu sel sularına girilmesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü ayak bileğimizi aşan sel suyu bizi; dizimizi aşan sel suları ise otomobillerimizi sürükleyebilir. SELDEN KAÇMAK İÇİN SEL SULARINA KESİNLİKLE GİRMEYİNİZ! …

•Binalar terk ederken elektrik ve su vanaları kapatın.

• Sel sırasında elektrikleriniz kesilebilir. Binada gaz sızıntısı olduğunu düşünüyorsanız, herhangi bir elektrikli alet ve ışık kullanmayın. Işığa ihtiyacınız olduğunda el feneri kullanın.

• Evinizin/binanızın çevresindeki emniyet ve istinat duvarlarının yıkılabileceğini düşünerek bu yerlerden uzak durun.

• Kopmuş elektrik telleriyle temas halinde olabilecek su birikintilerinden uzak durun.

SEL SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER:

• Sel felaketi suların geri çekilmesi ile sona ermeyebilir. Dolayısı ile yetkililerin geri dönün uyarısı alınmadan ve herhangi bir hasarı olup olmadığı kontrol edilmeden binalara kesinlikle girilmemelidir.

•Binalar kontrol edilirken su geçirmez ayakkabı, pille çalışan el feneri kullanılmalıdır.

• Konutların duvarlarında, binaların zemininde ve pencerelerdeki hasarlar incelenmeli, tavan, sıva vb. malzemelerin dökülme riskinin olup olmadığı kontrol edilmelidir.

• DASK kayıtlı ise sigorta işlemleri için zarar gören yerlerin fotoğrafı çekilmelidir.

• Sel sonrasında da ikincil afet olarak yangınlar çıkabilir. Bu nedenle evde gaz sızıntısı, suyun altında kalmış elektrik aksamı, fırın, ocak ve elektrikle çalışan eşyaların bulunmadığından emin olun.

• Sele maruz kalmış binadaki kopmuş hiçbir kabloya ve elektrikli aletlere dokunmayın. Elektriğe kapılma riski nedeniyle, eşyalarınızı kurtarma adına suyla kaplı alanlara girmeyin.

• Lağım çukurları, mikroplu tanklar ve atık su sistemleri sel sonrası insan sağlığına zarar vermemeleri için mutlaka yetkililere kontrol ettirilmeli, mümkün olduğunca kapalı şişe suyu kullanılmalıdır.

• Büyük çaplı sel sonrasında salgın hastalık tehlikesi ve riski bulunabilir. Kişisel hijyene önem verin. Sel suyuna temas etmiş hiçbir yiyecek, içecek ve giyecek kullanmayın.

• Konutlara sel sırasında yılan, kemirgen ve benzeri zararlı hayvanlar girebilir. Bu konuda dikkatli olmanız gerekir. Sel sırasında yaralandıysanız, gerekli kontrollerinizi yaptırın.

5.3.YANGIN ve DUMAN TEHLİKESİNDE GENEL TEDBİRLER

YANGINA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER:

Organizasyon Bakımından Yangından Korunma:

• Yangınlara karşı iyi bir bina yönetimi ve takım çalışması oluşturulmalıdır.

• Yangın tehlikesine karşı gerekli yasaklar konulmalıdır.

• Sabit elektrik tesisatları sıkı kontrolden geçirilmeli, periyodik bakım süreci olmalıdır.

• Temel yangın güvenliği eğitimi ve periyodik aralıklarla yangın tatbikatı yapılmalıdır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

• Yangın çıkışları sürekli açık tutulmalı, acil ışıklandırma sistemleri bulunmalıdır.

• Korunma sistemi ve tahliye planı hazırlanmalıdır.

• Binalarda yangın söndürme tüpleri mevcuttur, düzenli bakımları yaptırılmalı ve nasıl kullanılacağı personele öğretilmelidir.

• Yanıcı maddeler binaların uygun yerinde saklanmalıdır.

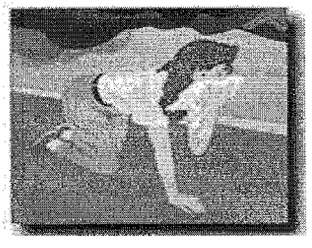
• Elektrik tesisatından çıkabilecek yangınlara karşı düzenli bakımları yaptırılmalıdır.

YANGIN SÖNDÜRME TÜPLERİ:

- Herkesin kolayca ulaşılabileceği bir şekilde duvarlara sabitlenmelidir.
- Yeri ve kullanma yöntemi herkes tarafından bilinmelidir.
- Aylık gözle fiziksel muayeneleri (gövdesi, basınç düzeyi ve hortum kontrolü, alt-üst etme işlemi) yapılmalıdır.
- Her yıl ilgili firma ve kullanıcı tarafından bakım ve kontrolü yapılmalıdır.

YANGIN ANINDAKİ DOĞRU DAVRANIŞ KURALLARI:

- Telaşa kapılmadan çevre uyarılmalı, tehlike büyükse ve görüyorsanız yangın ihbar düğmesine basılmalıdır.
- **1-1-2** no.lu telefondan yangın itfaiyeye bildirilmelidir. Yangının adresi en kısa ve doğru şekilde, yangının cinsi ile birlikte (bina, depo, akaryakıt, gaz, ahşap, araç, makine vb.) bildirilmelidir.
- Yangın alarmı çaldığında hızlı hareket edin. Güvenli şekilde kaçmak için saniyeleriniz olduğunu unutmayın. Değerli de olsa ağır eşyaların tahliyesi ile zaman yitirmeyin.
- İtfaiye gelinceye kadar yangını söndürmek için eldeki mevcut imkânlar kullanın.
- Yangın kapalı alandaysa yayılmasını önlemek için kapı ve pencereler kapatın.
- Bunlar yapılırken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayınız.
- Eğer alevler çoğalmışsa ve binadan çıkış olanaksızsa, yatak altlarına, dolaplara saklanmayın, pencereden/balkondan dışarıdakilerle iletişim kurmaya çalışın.
- Dumandan boğulmamak için yardım gelene kadar eğilerek ve sürünerek hareket edilmeli, ağız ve burun ıslak bez ya da mendille kapatılarak nefes alınmalıdır (Resim-1).
- Duman ve yanık kokusu başka odadan geliyorsa kapılar açılmamalı, kapıya dokunulmamalıdır.
- Kıyafetiniz alev almışsa; koşmadan durup yere yatıp yuvarlanınız. Bu hareket alevi söndürebilir. Battaniye, kaban türü örtülere sarılarak alevler boğulmaya çalışılmalıdır.
- Eğer vücudumuzda yanık varsa, en az 10 dk. basınçsız soğuk suya tutularak, tıbbi yardım alınmalıdır.

Resim-1: Ağız ve burnunuzu ıslak bir mendil ya da peçete ile kapatıp eğilerek, çömelerek mekânı hızla terk etmeniz hayatınızı kurtaracaktır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

6. ACİL DURUM MÜDAHALE VE TAHLİYE YÖNTEMLERİ

6.1. ACİL DURUM YÖNETİCİ EKİBİ:

Ekipler Amiri : **Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Üyeler : **Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Görev ve sorumlulukları:

- Herhangi bir tehlike anında kampus, bina ve çevresinin emniyetini sağlamak, personelin ve öğrencilerin hareketini belirlemek.
- Mevcut koruma tedbirlerinin çalışabilirliğini ve yeterliliğini denetlemek, raporlamak, bildirmek.
- Acil durum anındaki güvenli hareket biçimleri konusunda personelin eğitim almalarını sağlamak, yapılacak periyodik tatbikatlarla alınan eğitimleri pekiştirmek.
- Afet ve acil durumlarda resmi makamlarla koordinasyon ve iş birliği sağlamak.
- İhtiyaç duyulan malzeme ve ekipman eksikliklerini belirleyerek alımını talep etmek veya bizzat tedarik etmek.
- Hazırlanmış olan planları ve önlemleri kontrol ederek, bu planların güncelleştirilmesini takip etmek.

6.2. SÖNDÜRME EKİBİ:

Ekip Amiri : **Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Üyeler : **Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Görev ve sorumlulukları:

- Yangın talimatında/yönergesinde yer alan yangına karşı koruma tedbirlerini, yangın güvenliği sisteminin işleyişini bilmek ve bu sisteme uygun davranmak.
- Yangın vukuunda, ekip liderinin vereceği talimatlar doğrultusunda çalışmak.
- Yangın haberi alındığında olay yerine gitmek, kendi güvenliğini tehlikeye atmadan yangın söndürme işlemlerine başlamak.
- Yangının cinsine göre uygun teçhizatın kullanılmasını sağlamak.
- Yangın bölgesinin güvenliğini sağlamak, itfaiye ekibi geldiğinde görevi devretmek, itfaiye amirinin direktif ve yönlendirmelerine göre davranmak.
- Yangında kurtarma gerekiyorsa, kurtarma ekibine haber vererek yönlendirmek, destek olmak.
- Söndürme işlemi sonrası kullanılan tüpleri doluma gönderilmek üzere ilgililere teslim etmek.
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılmak.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

6.3. KURTARMA EKİBİ

Ekip Amiri **:Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Üyeler **: Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Görev ve sorumlulukları:

- Tehlike haberini alır almaz derhal olay yerine gitmek.
- Ekip liderinin vereceği talimatlar doğrultusunda çalışmak.
- Hafif hasarlı binada, basit kurtarma tekniklerini uygulamak. Eldeki malzeme ile kazazedeyi/yaralıyı ve personeli tehlikeye atmadan kurtarmaya çalışmak veya hayati tehlikeyi önlemek.
- Hasarlı ve ağır hasarlı göçüklerde çevre güvenliğini sağlayarak; **1-1-2 AFAD, 1-1-2 Hızır Acil** (Ambulans) gibi acil yardım unsurlarına haber vermek.
- Tahliye zorunlu olduğunda, insanların düzenli tahliyesini sağlamak.
- Tahliyesi yapılan personelin acil toplanma bölgesinde sayımlarını yapmak.
- Eksik personel varsa güvenliğe haber vermek, ekip halinde arama faaliyetine katılmak.
- Toplanma yerinin emniyetini sağlamak.
- Kurtarılan kişilere ilk yardım gerekiyorsa İlk Yardım Ekibi'ne haber vermek.
- Kurtarılan kıymetli eşya ve evrakların emniyetini ve korunmasını sağlamak.
- Kurumun hazırlayacağı toplantı, eğitim ve tatbikatlara katılmak.

6.4. İLK YARDIM EKİBİ

Ekip Amiri **: Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Üyeler **: Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Görev ve sorumlulukları:

- Acil durumda ekip liderinin vereceği talimatlar doğrultusunda çalışmak.
- Tehlike haberini alır almaz derhal (varsa) ilk yardım malzemelerini alarak olay yerine gitmek.
- Sağlık durumları ciddi olanların, en yakın sağlık kuruluşuna ulaşmasını sağlamak.
- Tıbbi yardım gelinceye kadar gerekli (sadece eğitimli personel) müdahaleyi yapmak.
- Yetkisiz kişilerin yaralı ve hastalara müdahalesine engel olmak.
- Gelen 112 sağlık ekibine yardımcı olmak. Yapılan işlemlerle ilgili bilgi vermek.
- Kurumsal toplantı, eğitim ve tatbikatlara katılmak.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

6.5. KORUMA EKİBİ

Ekip Amiri : **Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Üyeler : **Acil Durum Ekipleri Listesi'ne bakınız.**

Görev ve sorumlulukları:

- Acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek,
- Acil durum ekipleri arasındaki koordinasyon işlerini gerçekleştirmek,
- Sayım işlerini yürütmek,
- Gerektiğinde ilgili ulusal ve yerel kurumların müdahale ekiplerine bilgi vermek,
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılmak.

7. UYGULAMALAR

7.1. EKİPLERİN KURULMASI VE EKİPLER ARASI İLETİŞİM

- Acil durum ekipleri, 6331 sayılı kanun ve ilgili mevzuatlar uyarınca, birimi tarafından seçilerek üst yöneticisinin onayıyla kurulur.
- Çalışanların ve ekip üyelerinin eğitimleri; İş Sağlığı ve Güvenliği, Sivil Savunma ve Acil Durum Yönetimi Eğitim Programı ile Üniversitenin hizmet içi eğitim plan ve programları çerçevesinde gerçekleştirilir.
- Her olayın bitiminde sebep-sonuç ilişkisi analizi yapılarak, olay tutanakların değerlendirilmesi için toplantılar düzenlenir. Bu toplantılarda, olayın tekrar etmemesi ve daha iyi müdahale edebilmek için kararlar alınır, uygulamaya konulur.

7.2. YANGIN DURUMUNDA ÖRNEK ÇALIŞMA

- SAKİN OLUN, PANİĞE KAPILMAYIN.
- YANGIN SÖNDÜRÜCÜ İLE MÜDAHALE EDİN.
- ÇEVREDEKİLERİ UYARIN.
- TEHLİKE BÜYÜKSE YANGIN ALARMINI ÇALIŞTIRIN.
- İTFAİYE **112** HABER VERİN.
- GEREKİRSE TAHLİYEYE BAŞLAYIN.

YANGINI İLK GÖREN/HABER ALAN KİŞİDE İLK DAVRANIŞ

- ✓ Acil durum ekiplerini ve birim amirlerini ara. (bkz. Acil Durum Ekip Listesi)
- ✓ Kendini tanıt.(Örnek: Ben, personel şubeden Ahmet Yılmaz!..)
- ✓ Yangının nerede olduğu?
- ✓ Ne tür maddenin yandığı?
- ✓ Yaralı ya da mahsur olup olmadığını? Varsa, kaç kişi olduğu?

ile ilgili bilgiler ver.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

Sorumluluk sahamızdaki binalarda yangın çıkması halinde, **öncelik**, en yakın yangın söndürücü ile müdahale etmektir. Yangını ilk gören, yüksek sesle bağırarak **YANGIN TEHLİKESİ!** diye bağırarak ve/veya duvarlarda yer alan yangın alarm butonlarına basarak binadakileri uyaracaktır. Birim sorumlusu ve birim yöneticilerine haber verilerek aşağıda sıralananlar yapılacaktır:

YANGINA İLK MÜDAHALE

- Çevremizdeki çalışanlar/insanlar **uyarı**lacaktır.
- Can güvenliğimizi tehlikeye atmadan, yangına en yakın yangın söndürücülerle veya yangın dolabındaki hortum takımı kullanarak alevlerin en yakınından, alev kaynağına doğru püskürtülerek ilk **müdahale** edilecektir.
- Tehlike büyükse; hemen **112** no.lu telefonla itfaiyeye bildirim yapılacaktır. Yangının adresi ve türü en kısa ve doğru bir şekilde bildirilecektir.
- Yangın kapalı alandaysa, yayılmasını **önlemek** için kapı ve pencereler kapatılacaktır.
- Can güvenliğini tehlikeye atmadan, yangının büyümesine neden olabilecek çalışan makine ve ekipmanları durdurup gerekli **emniyet** tedbirleri alınacaktır.
- Parlayıcı ve patlayıcı kimyasallar varsa yangının ulaşmasını engelleyici tedbirler alınacak, mümkünse alandan uzaklaştırılacaktır.
- **Elektrik** kaynaklı yangınlarda kesinlikle **su** kullanılmayacaktır.
- Eğer alevler çoğalmışsa ve binadan çıkış olanaksızsa, dar kapalı mekanlara sığınılmayacak, pencereden dışarıdakilerle **iletişim** kurulmaya çalışılacaktır.
- Dumandan boğulmamak için yardım gelinceye kadar, eğilerek ve sürünerek daha emniyetli alana hareket edilecek, ağız ve burun ıslak bir bez ya da mendille kapatılarak nefes almaya çalışılacaktır.
- Ekip üyesi olmayanlar ve yabancılar olay yerinden uzaklaştırılacaktır.
- Tahliye emri verilmesi durumunda görevliler haricindekiler **ACİL TOPLANMA ALANINA** yönledirilecektir.
- Acil toplanma alanına giderken güvenli yollar ve çıkışlar (günlük girişler-tahliye yolları) kullanılacaktır.
- Yangın bölgesine gelen iş yeri acil durum ekibi ve **İtfaiye 112**'a olay ile ilgili bilgi verilecektir.
- **ÖNEMLİ:** Yaralı veya olaydan etkilenenler olduğunda; duman veya alev tehlikesinde yaralıyı öncelikle bina dışına çıkartın; ortamda tehlike yoksa İlk Yardım Ekibi'ne haber verin veya **112 Hızır Acil** Servisi gelinceye kadar yaralıyı yerinden oynatmayarak başında bekleyin.
- Yaralı yoksa, yangınla mücadele ekipmanları (en yakın yangın söndürücüyü veya yangın dolabındaki hortumu kullanarak alevlerin en yakınından alev kaynağına doğru püskürtün) ile müdahale edin.

YANGIN YERİNE GELEN EKİP LİDERİ VEYA YARDIMCISI

- Sevk ve idareyi üzerine alır.
- İlk yardımcıların (tahliye ekibi birlikte) varsa yaralı/yaralılara müdahale etmesine yardımcı olur.
- Söndürme ekibinin hortum açmasını, yangın söndürme cihazlarını getirmelerini ister.
- Yaralı kurtarma işlemi devam ederken taşınabilir yangın söndürme tüpleri ile müdahaleye başlanır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Yaralılar kurtarılıp, elektriklerin kesildiğinden emin olduktan sonra, su sıkılması ya da diğer yangın söndürme cihazları ile müdahaleye başlanmasını ister, yönlendirir.
- Ekip Lideri Yardımcısı, acil durum ekiplerinin çalışmalarını takip eder, mevcut durum hakkında ekip liderini bilgilendirerek, ekiplerin koordinasyonunda görev alır.
- Yangın (veya tatbikat) bitimlerinde, olay yerinde kullanılan malzemelerin toplanıp geri getirilmesini sağlar.

YANGIN DURUMUNDA SÖNDÜRME EKİBİ

- Yangın tehlikesi haberi aldığında öncelikle yaralı ya da kurtarılması gereken kişi olup olmadığına bakar, varsa Kurtarma ve İlk Yardım Ekiplerine haber verir.

YANGIN SÖNDÜRME TÜPLERİNİN KULLANIMI

- **P**imi çek,
- **A**teşin kaynağına yönelt,
- **S**ık,
- **S**üpür

- Yangın alanına girecek ekip üyeleri, aleve ve yoğun dumana atılmayacak; ancak ortama dayanacak ıslatılmış ceket, kazak, battaniye vb. örtü, koruyucu eldiven, koruyucu filtreli başlık (maske) ve çizme giyindikten sonra ancak müdahale edecektir.
- Ekipman yoksa kesinlikle müdahale edilmeyecek, itfaiyeden yardım istenecektir.
- Kurtarma ekibi gelene kadar önce kendi can güvenliği, sonra kurtarılması gereken kişi(lerin) güvenliğini sağlamaya çalışılacaktır.
- En yakın yangın söndürücüsü /yangın dolabındaki ekipmanı alarak müdahale eder. **Elektrik yangınında, elektrik kesilmeden asla su ile müdahale edilmez.**
- İtfaiye ekibi ulaşınca görev devredilir ve bu ekibin görev yapmasını kolaylaştırır.
- Tehlike geçtikten sonra ekip liderinin talimatına göre, tekrar iş başı yapılması için çalışanları yönlendirir.

YANGIN DURUMUNDA ARAMA – KURTARMA ve TAHLİYE EKİBİ

- Acil durum ekip liderinin talimatları doğrultusunda hareket eder.
- Ekip olay anlarında tesisin/binanın iç ve dış emniyetini sağlar.
- Öncelikle yaralı ya da kurtarılması gereken kişiler varsa, eldeki insan ve malzeme gücü ile müdahale ederek, afetzedeler güvenli alana çıkartılır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Yaralı/hasta kurtarma durumunda, ilk yardım ekibi gelene kadar yaralının hayati fonksiyonlarını korumasına yardım eder, ilk yardım ekibi ulaşınca yaralıyı ekibe teslim eder.
- Gerekiyorsa tahliye çalışmalarını başlatır. Kontrollü tahliye yöntemleri ile kısmi ya da tam tahliyeyi gerçekleştirir.
- Toplanma bölgesinin düzenini sağlar.
- Tahliye olanların sayımını yaparak eksikleri saptar.
- Ambulans ve itfaiye aracının kampüs içerisinde doğru yere en kısa zamanda ulaşması için yol gösterir.
- Ambulans ve itfaiye ekibinin çalışmasını kolaylaştırmak için çevredekileri uzaklaştırır.
- Kurtarılan malzeme ve dokümanın emniyetini sağlar.
- Tehlike geçtikten sonra ekip liderinin talimatına göre, tekrar iş başı yapılması için çalışanları yönlendirir.
- Yangın sonrası ortaya çıkan atık malzemenin çevre prosedürlerine göre uzaklaştırılmasını sağlar.

YANGIN DURUMUNDA İLK YARDIM EKİBİ

- Haber aldığında (varsa) ilk yardım çantasını alarak olay yerine gelir.
- İlk yardım çantası yoksa eldeki imkânlar kullanılır (İlk Yardım Eğitim Notları).
- Önce kendi emniyetini ve çevre güvenliğini sağlar.
- Söndürme ve kurtarma ekipleri tarafından tehlikesiz yere alınan yaralı(lar) için ambulans gelinceye kadar uygun ilk yardım uygulamalarını yapar.
- Yaralı sayısının birden fazla olduğu durumlarda, öncelik (triaj) durumu en ağır olana verilir.
- Ambulans ekibi ulaşınca, sağlık ekibinin görev yapması kolaylaştırılır, destek sağlanır.
- Olayın bitiminden sonra yapılan müdahaleye ilişkin tutanak hazırlanır, durum değerlendirmesi yapılarak gerekiyorsa düzeltici ve önleyici tedbirler alınır.

ÇALIŞANLARIN YANGIN ALARMINDA DAVRANIŞ TARZI

- Tehlike alarmı verildiğinde, Acil Durum Yöneticileri (ve bina yöneticileri) tarafından gösterilen toplanma noktasına (koşullara göre en emniyetli yere) gidilir.
- Kendilerine verilen bilgi ve talimatlar doğrultusunda hareket ederler.
- Durumla ayrıntılı bilgisi olanlar derhal ilgili kişilere iletilir.
- Telefonlar gereksiz yere meşgul edilmez.
- Tahliyede özürlü kişilere, obezlere, yaşlılara ve çocuklara öncelik tanınır.
- Tahliye sonrası her bölüm amiri/yönetici kendi ekibini kontrol eder ve eksik olup olmadığını Acil Durum Yöneticilerine bildirir.

7.3. SU BASKINI DURUMUNDA ÖRNEK ÇALIŞMA

- İlk gören kişi durumu güvenlik birimine, bina yöneticisine ve tehlike büyüyorsa (**Santral'i**) arayarak;

✓ Kim olduğunu söyler,
✓ Su baskınından etkilenen yerleri bildirir,
✓ Su baskınına maruz kalan öncelikle insan, önemli cihaz, araç-gereç olup olmadığı hakkında bilgiler verir.

- Santral, gerekiyorsa acil durum ekiplerini bilgilendirir.

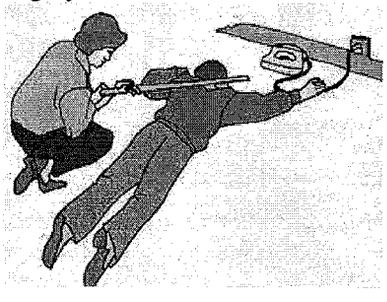
Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Acil durum yöneticileri (yapı işleri, teknik sorumlu, bina daire amiri ile) toplanarak iş akış şeklini belirler.
- Bina tahliyesi zorunluysa, acil durum ekip üyeleri olay yerine giderek tahliye çalışmalarına yardımcı olur.
- Tehlike durumunda, su baskınından etkilenen bölümlerin enerjinin kesilmesini için teknik birime (yapı işlerine) talimat verilir.
- Ekipler ve yöneticiler suyun tahliyesi için iç-dış kaynakları harekete geçirir.
- Bina yöneticileri olayın büyüklüğü ve gelişen duruma göre dış yardım için 112 İtfaiye, 112 AFAD'dan, yaralı/hasta varsa112 Ambulans Hızır Acil servislerden yardım ister.

7.4 ELEKTRİK GÜVENLİĞİ

Elektrik tehlikesine karşı alınabilecek önlemler:

* Prizlere emniyet kapağı takın, çocuk varsa mutlaka takın,
* İşyerlerinde topraklı priz kullanın.
* Yuvasından çıkmış, telleri açıkta kalmış prizleri tamir ettirin.
* Sigortaları tel sararak yenilemeyin, orijinal malzeme kullanın.
* Elektrikli cihazları fişe takmadan önce kapalı olduklarına emin olun.
* Elektrikli ev ve iş aletlerini kullanım talimatlarına uygun kullanın.
* Sigortayı kapatmadan elektrikle ilgili hiçbir bakım-onarım yapmayın.
* Akşam mesai bitiminde tüm elektrikli aletlerin fişlerini çekin,
* Elektrik bakımı ile uğraşırken kalın lastik tabanlı ayakkabı giyin.
* Elektriği kesmek için sigortaları kullanın.
* Lastik tabanlı ayakkabılar veya kuru lastik eldivenler koruma sağlar.
* Elektrik akımını iletmeyecek kuru bir cismin üzerine çıkın.
* Elektrik çarpan kişinin yakınındaki kablo gibi iletkenleri, yalıtkan bir çubukla uzaklaştırın.
* Kazazedeyi giysilerinden çekerek emniyetli bölgeye çekin.
* Hasta/yaralı hâlâ nefes alıp vermiyorsa ve nabzı yoksa solunum yardımı ve kalp masajına girişiniz (İlk yardım eğitiminiz yoksa denemeyin, tehlikeli olabilir!)
*112'yi arayarak ilk yardım isteyin ve kazazedenin derhal en yakın sağlık merkezine ulaşmasını sağlayın.

Elektrik çarpmalarında/yanıklarında yapılması gerekenler ilkyardım

- Soğukkanlı ve sakin olunmalıdır,
- Hasta/yaralıya dokunmadan önce elektrik akımı kesilmelidir, akımı kesme imkânı yoksa tahta, plastik çubuk ya da ip gibi bir cisimle elektrik temas kesilmelidir (Resim 1),

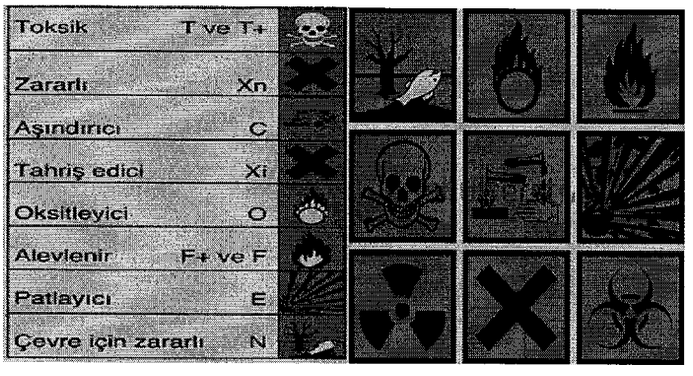
Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Hasta/yaralının ABC'si değerlendirilmelidir **(ilkyardım eğitiminiz yoksa kesinlikle denemeyin!),**
- Hasta/yaralıya kesinlikle su ile müdahale edilmemelidir,
- Hasta/yaralı hareket ettirilmemelidir,
- Hasar gören bölgenin üzeri temiz bir bezle örtülmeli,
- Tıbbi yardım istenmelidir (112).

7.5.KİMYASAL MADDELERİN GÜVENLİ KULLANIMI

Kimyasal madde: Doğal halde bulunan veya üretilen veya herhangi bir işlem sırasında veya atık olarak ortaya çıkan veya kazara oluşan her türlü element, bileşik veya karışım.

Tehlikeli Kimyasallar: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, toksik, çok toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddelerdir.

Kimyasalların Vücuda Giriş Yolları: Solunum, Deri, Sindirim Sistemi.

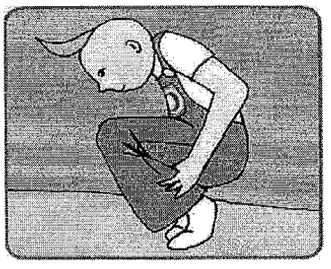
KORUYUCU ÖNLEMLER:

1. İş ve ev hayatınızda sağlığına zarar verecek ya da vermesi muhtemel tehlikeli maddeleri güvenli bir şekilde kullanmakla yükümlüsünüz.
2. Tehlikeli kimyasalların muhtemel tehlikeleri araştırmalı ve kullanmaya başlamadan önce risklerini önlemeye, kontrol altına almaya yönelik yöntemleri öğrenmelisiniz.
3. Bu kapsamda, tehlikeli maddeyi kullanım kılavuzundan, ambalaj üzerindeki etiketten, veya güvenlik bilgi formundan, yoksa uygun kaynaklardan tehlikelerini öğreniniz.
4. Kimyasal ürünlerle iş yapılan bölümlerde çalışıyorsanız, kişisel koruyucu giysi (tulum, önlük gibi), maske, gözlük, eldiven, ayakkabı v.b.ekipmanı kesinlikle kullanınız.
5. Kimyasalla çalışma yapılan bölümde yüzük, künye, kolye, bilezik gibi eşyalar ile çalışmak tehlikeli olabilir. Çalışmaya başlamadan önce mutlaka çıkarınız.
6. Kimyasal maddeleri veya numunelerini kişisel çalışma masanıza koymayınız; çalışma yaparken ortamda herhangi bir yiyecek ya da içecek maddesi bulundurmayınız.
7. Tehlikeli ürünlerle çalışırken, kesinlikle hiçbir şey yiyip içmeyiniz, sigara kullanmayınız.
8. Yemekhane salonlarına numuneler de dahil olmak, üzere hiçbir kimyasal madde sokmayınız.
9. Kimyasal ürün ambalajını iyi havalandırılmış bir alanda ve dikkatlice açınız. Kullandıktan sonra kabın kapağını dikkatlice ve özenle kapatınız.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

10. Ürünü ambalajından çıkarırken ve kullanırken, solumayla, cilt, göz ve giysi temasıyla alınacak riski indirgeyen yöntemleri seçiniz.
11. Çalışma yapılan bölümlerden (lavabo, banyo, tuvalet, laboratuvar vd.) çıkınca ellerinizi mutlaka bol suyla yıkayınız.
12. Ellerde açık yara, kesik, çatlak varsa, çalışmaya başlamadan önce mutlaka bandajla kapatınız ve yapacağınız işe uygun eldiven giyiniz.
13. Siz ya da çevrenizdeki biri tehlikeli maddelerden etkilendiyse, tıbbi yardım isteyiniz ve yardım gelene kadar "**biliyorsanız**" uygun ilk yardımı yapınız.

7.6 YILDIRIM TEHLİKESİ/DÜŞMESİ DURUMUNDA

- Açık arazide, sığınabileceğiniz bina veya üstü kapalı bir araç arayın.
- Açık arazideyseniz, bulunduğunuz yerdeki en yüksek cisimden uzak durun, mümkün olduğunca hedef küçültün. Ayak parmaklarınız üzerinde, Çök-Kapan-Korun hareketini uygulayın.
- Kamp araç ve gereçleri, balık oltası, kazma ve kürek gibi metal cisimleri elinize almayın.
- Şemsiye açmayın. Tel örgülerden, elektrik hatlarından, metal çamaşır iplerine dokunmaktan; bisiklet, motosiklet ve üstü açık araca binmekten; direk, kule, minare gibi elektrik iletebilen sivri yüksek nesnelerin yanında durmaktan kaçının.
- Yağışlı havalarda yüzmeyin. Sudaysanız hemen karaya çıkın. Yüzeyde tekne, kayık gibi araçlardaysanız, derhal karaya çıkın.
- Bina içindeyseniz güvendesiniz. Ancak pencerelere yaklaşmayın, duvarlara dokunmayın. Açık pencere ve kapıları kapatın; yıldırım sizi açık pencereden girerek de çarpabilir.
- Kapatılamayan kapı ve pencerelerden, soba, ocak ve şöminelerden, iletkenliği olan metal borular, radyatör, lavabo ve küvet; fişi prize takılı elektrikli ev aletlerinden ve kablolu telefonlardan uzak durun.
- Otomobil içindeyseniz araçta kalın. Üstü açık araçlar hariç tüm taşıtlar güvenlidir. Camları kapatın ve metal hiçbir şeye dokunmayın.

7.7. ŞİDDETLİ FIRTINA VE RÜZGÂR DURUMUNDA

- Şiddetli fırtınalarda, dışarıdaysanız, derhal kapalı bir yerlere giriniz.
- Binadaysanız dış camları, havalandırmayı ve kapıları kapatınız.
- Hortum ve benzeri çok güçlü rüzgârlarda; çatı uçması, kısmi göçük gibi yapısal hasarın yol açabileceği tehlikesini düşünerek, korunmak için bodrum katlarını sığınak olarak kullanınız.
- Kuvvetli rüzgâr ve fırtınalarda çok gerekmedikçe dışarı çıkılmayınız, binanın yıkım tehlikesi olursa, tahliye hazırlığı yapınız
- Tahliye esnasında cam kırılması, çatı uçması, dış duvar yıkımı, elektrik tellerinin kopması, televizyon anteni veya çanak anten ve baca kopması vb. tehlikelere karşı korununuz.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

7.8. SABOTAJ, BOMBA ŞÜPHESİ VE SİLAHLI SALDIRI DURUMLARI

- Silah sesi veya benzeri patlama sesleri duyduğunuzda, şüpheli veya tehlikeli kişiler ortaya çıktığında; bulunduğunuz odanın kapılarını kapatarak kilitleyiniz.
- Çevredekileri uyarınız, tehlike bina dışındaysa içeri giriniz. Meraklanıp, dışarı çıkmaya veya pencereden, kapıdan bakmaya kalkışmayınız.
- Tehlike büyüyorsa, tüm etkinliklerinizi durdurulup yere yatış pozisyonu alınarak sessizce bekleyiniz. (Örneğin, tehlike belirdiğinde birim yöneticileri, "YERE YATIN-DIŞARI BAKMAYIN-DIŞARI ÇIKMAYIN" komutlarını vermelidir.)
- Uygun anda; güvenlik birimi veya üst yöneticiler en yakın güvenlik teşkilatına (Polis 112) haber vermelidir.
- Bomba şüphesinde, çalışanlar, misafirler ve öğrenciler tedirgin edilmeyecek bir şekilde, olayla ilgili her türlü materyalin tespiti için emniyet güçleri rehberliğinde bina genelinde kontrollü arama yapılabilir. Bina güvenlik personeli, birim yöneticileri ve çalışanlar, aramalar esnasında emniyet birimlerine yardımcı olmalıdır.
- Tehlike geçtiğinde, gerekliyse acil tahliye için hazırlık yapılmalıdır.
- Yukarıdaki tüm olaylarda, emniyet birimleri, bina güvenlik birimi ve yöneticilerin yönlendirmelerine göre davranılmalıdır.

7.9. İŞ KAZASI VE YARALANMALAR

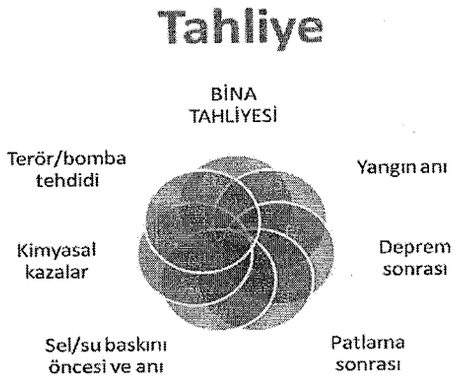
- Çalışanların yaralandığını veya tıbbi müdahaleye ihtiyaç duyduğunu gördüyseniz iş yeri ilk yardım ekibine haber veriniz veya yardım isteyiniz.
- İlk yardım eğitimi ve bilginiz varsa ilk yardım ekibi veya sağlık ekipleri gelinceye kadar **gerekli ise** kazazedeye ilk yardım yapınız.
- Ölümlü bir kaza yaşandıysa müdahale etmeyiniz. Derhal üst yöneticileri arayınız. Çevreyi korumaya alıp acil yardım unsurları (emniyet birimleri, savcı, adli doktor vb.) gelinceye kadar alana kimsenin girmesine izin vermeyiniz.
- Üst yöneticinize veya ilk yardım ekibine ulaşamadıysanız derhal sağlık kurumuna (112 Hızır Acil-Ambulans) haber veriniz. Bina güvenlik birimin bilgilendiriniz.
- 112'ye bulunduğunuz adresi açık bir şekilde bildiriniz.
- Yaralının veya hastanın durumunu kısaca tarif ediniz.
- Yarılı veya hasta sayısını söyleyiniz.
- Gerekirse ilk yardım ekibi veya sağlık görevlilerine yardımcı olunuz.

8. TAHLİYE

- Tahliye; insan ve diğer canlıları korunmak amacıyla, bulundukları yerden daha güvenli yerlere taşınmasıdır.
- Yangın anında, deprem veya sarsıntıda, terör ve bomba tehdidinde, su baskını veya heyelan vb. tehlikelerde uygulanır.
- Tahliyede önemli husus; hızlı, ancak düzenli tahliye olmaktır. Tahliye sessizce yapılmalı, tahliye yöneticisinin talimat ve uyarıları dikkate alınmalıdır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Tahliyeden bina yöneticisi sorumludur. Sorumlu yöneticinin bulunmadığı anlarda, sıralı yöneticiler tahliye sorumluluğunu almalıdırlar.
- Tahliyenin kaçınılmaz olduğu anlarda da acil durum ekip personeli, güvenlik birimi veya bina çalışanları da tahliyeye karar vermelidir.

Binayı boşaltırken **sessiz sakin olun. Yöneticilerin uyarılarını ve isteklerini uygulayın.** Binayı boşaltmak istememek veya kararsızlık gösterip gecikmek ya da aceleci davranmak tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini unutmayın.

Tahliye yöneticisi ve çalışanlar aşağıdaki hususlara uyacaktır:

- Acil durum anında binayı boşaltmak için tahliye planı ekinde bulunmaktadır.
- Tahliye yöneticisi (bina sorumluları; dekan, yüksekokul müdürü, yardımcılar, birim sekreteri vd) sorumluluk alanındaki kişilerin hareketliliğini takip edecek, tahliyeye ilişkin davranış şekilleri hakkında bilgilendirme yapacaktır.
- Tahliyede acil insan gücü ve destek malzeme ihtiyaçlarının tespitini yapacaktır.
- Tahliyede gerekirse triyajı işlemi uygulayarak, öncelik sırası belirleyecektir. Bu anlamda; özel ilgi gerektiren engelliler, hareket kabiliyeti kısıtlı obez ve yaşlılar, bebek ve çocuklara tahliyede öncelik tanıyacaktır.
- Sorumluluk alanındaki kişileri, tahliye planı doğrultusunda güvenli alanlara yönlendirerek toplanma bölgesine gitmelerini sağlayacaktır.
- Öncelikle kademeli tahliye sistemini uygulayarak, insanları aynı katta veya kottaki tehlikesiz sığınma alanlarına yönlendirecektir.
- Bireyler çıkışlara doğru birerli sıra halinde ilerlerken, birbirlerinin yolunu-önünü kesmemelerini sağlayacaktır.
- Toplanılan alanda sayım yapılarak, mahsur kalanların tespiti yapılacaktır.
- Genel tahliyede tüm çalışanlar, birlikte yardımlaşma ve dayanışma içerisinde olacaktır.
- Yeterli süre varsa, elektrik fişleri prizlerden çekilmeli, (varsa) doğalgaz ve elektrik sistemleri devre dışı bırakılmalı ve bina camları kapatılmalıdır.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.

- Gerekiyorsa ve tehlike yoksa, maddi değeri olan ve taşınabilir durumdaki eşyalar, araç, gereç vb. malzemeler kurtarılmaya çalışılmalıdır.

9. ACİL DURUM UYGULAMALARININ VE TALİMATININ YETERLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

9.1. TATBİKATLAR

Acil durum planı yıl içerisinde en az bir kez masa başı tatbikatı, bir kez de saha tatbikatı ile test edilir. Testler sonucu gerekiyorsa düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır. Gerçekleştirilen tatbikatlar sonucu görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat sonuç raporu hazırlanır.

9.2. EĞİTİMLER

- Çalışanların ve ekip üyelerinin eğitimleri; İş Sağlığı ve Güvenliği, Sivil Savunma ve Acil Durum Yönetimi Eğitim Programı ile Üniversitenin hizmet içi eğitim plan ve programları çerçevesinde gerçekleştirilir.
- İlk yardım ekip üyeleri için, ilk yardım yönetmeliği uyarınca uygulamalı 'İlk Yardım Eğitimi' verilir. Eğitimin güncellenmesi yine yönetmelik şartlarına göre yapılır.

9.3 DENETİMLER

- İç ve dış denetimler, risk değerlendirmeleri veya analiz çalışmaları ve saha kontrolleri vb. çalışmalarla iş sağlığı ve güvenliği ile afet ve acil durum yönetimi uygulamalardaki eksiklikler tespit edilir.
- Denetimlerle saptanan eksiklikler ve gerekli iyileştirmeler öncelikle denetimin yapıldığı birim tarafından yerine getirilir. Yerine getirilemeyecek eksiklikler iş sağlığı ve güvenliği birimine ve ilgili daireye bildirilir.

Bu dokümanın basılı hali kontrolsüz doküman kabul edilmektedir. Lütfen web sitesinden en son versiyonuna ulaşınız.